

Frankryk.

PARIS, 19 February.

De minister *Lafitte* heeft in de kamer der gedeputeerden het budget voorgedragen. Hij vraagt een buitengewoon credit van 200 miljoen, en stelt voor de uitgave van 5 pc. losreuten voor dat bedrag, op het onderpand van 300,000 bunders bosschen van den staat. Het geheel bedrag van het budget belooft niet minder dan 1,167 miljoen, — eene som, welke den gedeputeerden onverschillig moog is voorgekomen. De minister heeft bij die gelegenheid al vermeld, dat Frankryk den oorlog niet vreest, maar den vrede langs alle mogelijke middelen wil bewaren; dat echter de minister van marine gelden zal vragen, voor een overvalsch eskader in de Middellandsche Zee, hetwelk, bij het breeken van Alexander Morea, eene onvermudelijke behoefte aan schepen heeft begrepen de financiële wet, na de in deze wet behagende hoog belangrijke wet, op de uitoefening van de marine te moeten nemen.

Het conclave is gesluisd, en de Kerk heeft een Opperhoofd. Eene telegrafische tijding, woensdag avond alhier aangekomen, maakt bekend, dat de kardinaal *Maur Capellari* tot Paus gekozen is. Deze kardinaal werd den 18 september 1763, te Belluno, in de staten van Venetië, geboren. Van zijne jeugd af omhelste hij het institut der Benedictijner Camaldules, en onderscheidde zich daarin door zijne vorderingen in de godsvrucht en wetenschappen. Hij onderwees gedurende vele jaren de godgeleerdheid in zijne orde; men heeft van hem een zeer merkwaardig en zeer bondig werk tegen het opperhoofd der Jansenisten van Italië, den Beruchten *Tamborini*, van Pater *Pater Capellari* werd, na onderscheiden jaren in het onderwijs te hebben doorgebracht, procureur-generaal van zyne orde en ook van het klooster van den heiligen *Gregorius* van Rome. Pater *Capellari* werd benoemd tot directeur van diegenen, welke tot de misdadigen bevorderd worden en tot de uitdrukkers van verscheidene congregaties, als onder anderen van die der propaganda en der buitengewone kerkelijke zaken. De werkzaamheden waarmede hij belast werd, deden zijne kundigheden, de regtvaardigheid van zijnen geest, zijne voorzigtigheid en zijne godsvrucht meer en meer uitblinken. *Leo XII* vertrouwde aan pater *Capellari* belangrijke commissies toe, onder andere die om heilste helpen in de nieuwe organisatie van het openbaar onderwijs in den roomschen staat. Dezelfde Paus behield hem, den 25 maart 1825, tot pater, en benoemde hem, den 3 maart van het volgende jaar, openlijk tot kardinaal. De kardinaal had den presbyteriaalen titel van den heiligen *Culivus* en werd benoemd tot prefect van de propaganda, een zeer gewichtige post, en die zeer uitgebreide betrekkingen heeft. De prefect der propaganda heeft het toezigt over alle missien, welke de Kerk onderhoudt in die landen, waar de dwaling en het ongeleef heerschen. De kardinaal *Capellari* werd met zulk eenen last niet overladen, en vervulde op eene waardige wijze eenen zoo moeilijken post. Er was in het vorig conclave veel over hem gehandeld, en in het tegenwoordig conclave vielen, bij herhaalde malen alle stemmen op hem. Alle geestesvrijen zullen met blijdschap eene zoo gelakkige keuze verwachten. De nieuwe Paus heeft den naam van *Gregorius XVI* aangenomen, er was nu *Gregorius XV*, die in het jaar 1623 overleden is, geen Paus van dien naam geweest.

Van den 14.

Het schijnt, zegt het *Journal des Debats*, dat een koetier den 12 dezer tijding uit Italië heeft overgebracht en de opstand in Modena bevestigd; men beweert, dat de hertog van Modena, die in de stad ingesloten was, zich tegen het volk verdedigde en zijn huisgezin naar de vesting Mantua had doen vertrekken; vele steden des hertogdoms, zoo als *Mirandolle*, *Carpi* en *Reggio* zijn in beweging; hieldendien wordt verhaald dat te Bologne een provisioneel gouvernement was daargesteld, dat de heer *Fontanelli* tot dictator en de heer *Loqui* tot generaal en chef benoemd waren.

Belgie.

BRUSSEL, 16 February.

Sedert lang had men aan een hoop rustverstoorders den drukker van het nieuw dagblad, *L'Ami du peuple* aangeworven. Voor

zijn huis begonnen zij oproerigheden te plegen en zonden, zoo de veiligheidswacht dien drukker, den heer *Sacré*, liet uit zijn huis gehaald en gearresteerd had hem afzonderlijk mishandeld hebben. Jaist kwamen twee leden van het congres, de heeren *Sarmont de Valenciennes* en *Rodriguez d'Evora* daar ter plaatse en wilden tusschen beide treden, doch eensklaps ging het woord *orangisten* uit den hoop op, en de gedeputeerden, ofschoon beuigende tegen het huis van Oranje gestemd te hebben, liepen groot geweld en waren genoodzaakt zich onder bescherming der burgerwacht aan het stadhuis te stellen, waar zij meer dan drie uren moesten blijven, tot eindelijk de heer *d'Hoogstraet* met 400 man der burgerwacht, hen de vrijheid liet en wegvoerde.

In de zittingen van het nationaal congres van den 15 en 16 is niets van eenig aangelang voorgevallen, dan dat de deliberaties over het concept betrekkelijk de kies-collagien voortgezet, doch niet afgevoerd zijn. In die van den 15, heeft de heer *de Rebaulet*, op nieuw over zijn voorstel gesproken, echter zonder eenig gevolg. In die van den 16 heeft de heer *Sarmont de Valenciennes* het congres verslag gedaan van het (hier boven vermeld) hun overkomen geval, van hetwelk, zeide hij, zijn persoon bijna het slagoffer zou geworden zijn. Hij heeft ook het dagblad *L'Emancipation*, dat volgens zijn zeggen, een geheel tegen genachtig verhaal van het voorgevallene had medegedeeld.

Nederlands.

HERTOGENBOSCH, 21 February.

Z. M. heeft dezer dagen een besluit genomen, waarbij een reglement op de verwisseling der redoubten, gesproeten uit de leening van veertien miljoen guldens, bepaald bij de wet van 22 november 1830, tegen obligatien, rentende vijf tot honderd, wordt vastgesteld.

Het koninklijk besluit van 9 februari, is bevestigd met bepalingen in, ter voorziening in den dienst der artillerie in de vestingen, waar zich battalions mobiele schutterijen in bezetting bevinden, en ingeval de dienst der artillerie zulke vordert, bij die battalions, indien zij daartoe in staat zijn, geheele of halve compagnieën artillerie zullen worden geformeerd, blijvende aan het departement van oorlog de beslissing over, in welke vestingen en bij welk korps schutterijen zoodanige geheele of halve compagnieën artillerie zullen worden gevoegd. Voor het overige zal de wapening derzelve gelijk zijn aan die der artillerie te voet.

Het koninklijk besluit bepalende, eene korting op de traktementen van alle lands ambtenaren (zie ons nummer 20 van dingsdag, 15 februari) is, naar men verneemt, ook toepasselijk op alle pensioenen, toelagen en wachtgelden van 1000 gulden en daarenboven.

Het haagsche dagblad maakt het berigt publiek eener negotië groot 80,000 gulden, ten behoeve der stad 's Gravenhage, en ter bestrijding der kosten, gevallen op het daarstellen der burgerlijke begraafplaats te 's Gravenhage. De aandelen zullen zijn ieder van duizend guldens en de intrest vijf pct; de negotië zal met 1000 gulden 's jaars worden afgelost en derhalve binnen tachtig jaar geamortiseerd zijn.

Volgens berigten uit Maastricht, is den 12 dezer een gedeelte der bezetting uitgerukt, en heeft het dorp Smeermaas, op den linker oever der Maas gelegen, door mineurs laten slopen, vermits hetzelfde voorde verdediging der vesting hinderlijk was.

Men verneemt dat de gezanten der vier groote Mogendheden, Engeland, Pruisen, Oostenrijk en Rusland, te Parijs, den last hadden om, ingeval de benoeming van den hertog van Nemours, als Koning der Belgen, door Koning *Lodowyk Filips* was aangenomen, gemelde stad te verlaten. Ook had lord *Ponsonby*, te Brussel, van het engelsche hof last bekomen, om in dat geval, ook die stad te verlaten. (De londsche dagbladen, heden ontyangen, melden, dat het fransche gouvernement op nieuw de stellige verklaring had ingezonden, dat gemelde benoeming niet zou worden aangenomen.)

Te Wierden is in den avond van den 11 dezer de fraanje onlangs door eenen roemich-katholiken kerk verleen verschrikkelijk geraas ingestort.

Volgens de poolische historienrijver de heer Chodzko zouden de provincien, waaruit voormaals Polen bestaan heeft, omstreeks het jaar 1000 eene bevolking gehad hebben als:

- 1821 LITHOUEN 1,300,000 zielen.
- Het grondgebied van Cracovie 110,000
- Russisch Polen en Courland 9,400,000
- coor Galicië 4,000,000
- Groot-hertogdom Posen 1,080,000
- Te sabb 18,000,000

Ik ben geen lid meer van het provisionele gouvernement; ik heb geenszins de eer genoten van in het nationaal congres te zeten; de gang die aan de zaken gegeven werd, kort voor de opening uwer vergadering, schenen mij slechts tot een afgroef te zullen leiden; ik heb mijn aandeel aan de verantwoordelijkheid, waarmee de gebeurtenissen degenen die zij voorbereiden schenen te bedreigen, van mij willen afweren.

Mijn heeren, blijft mij nog maar de vervulling van eenen plicht over het aanwijzen van de gevaren, welke ik voor mijn vaderland ducht en het redmiddel, dat ik, ter verweering van dezelve, geschikt acht, aan de hand te geven. Ik doe zulks thans, mijne heeren, en ik wend mij tot die mijner medeburgers, welke door het vaderland belast zijn voor hetzelfde te waken.

De gebeurtenissen hebben mijn voorspellingen bevestigd. De aanneming van het monarchaal beginsel heeft de keus van eenen monarch noodzakelijk gemaakt, welken men onder de Vorsten heeft moeten zoeken, wier geslacht over andere volken regeren: zij heeft, bij gevolg, vreemde tusschenkomst noodwendig in het spel gebracht, waarvan de nadeelige invloed ons nu tusschen deze twee uitersten plaatst, namelijk eene restauratie of eene verdeling van België.

De herstelling van het hollandsche juk, door middel van de terugroeping des prins van Oranje, is, wat het fransch kabinet er ook van zeggen moge, steeds het eigenlyke doel van de onderhandelingen der vijf mogendheden te Londen geweest. Zij hebben bestendig gezocht, door middel der hindernissen, die zij nán den weg legden, het daarheen te leiden, telken male gy, vattrouwende op de erkenning onzer onafhankelijkheid, wyllyk, zoo als men er u toe uitnoodigde, het hoofd van den staat hebt willen kiezen. Zij hoopten, dat wij, moede van het worstelen en door van erger tot erger te komen, eindelijk zouden toestemmen ons aan de tegenomwenteling en deszelfs vertegenwoordigers te onderwerpen.

De mogendheden wisten zeer wel, dat het provisionele de doodsteek voor ons was, en zij zochten dat provisionele onvoorwaardelijk te verlengen, in de hoop, dat wij, als laatste redmiddel, den prins van Oranje gesmeekt zouden hebben om ons daarvan te verlossen.

En zoo, eindelijk, onze te lange wederstand de diplomatie verdrotten of de veiligheid der vijf families, die zich tot meesters van Europa verklaard hebben, in de waagschaal gesteld had, zou, om er een einde aan te maken, België in stukken verdeeld, de belgische naam van de lijst der volkerengeschrapt zijn geworden en de Hollanders, Franschen, Engelschen en Pruisen onze provincien onderling verdeeld hebben.

Wij ondergaan de gevolgen onzer eerste misslagen, na alles te hebben beproefd om aan ons volkomen bederf te ontkomen.

Sommigen, het einde der rampen die ons drukken in Frankrijks ondersteuning, anderen in eene onmiddelijke vereeniging met Frankrijk ziende, hebt gy, mijne heeren, door uwe stem, de kroon aan den hertog van Nemours opgedragen. Maar het fransch gouvernement wil België, noch direct noch indirect, het wil hebben alles den vrede; maar het wil dien ook ten koste van alles.

De daaruit voortgevloeide weigering aan ons van den Vorst onzer keus, heeft het oogenblik van crisis aangebragt, dat over het toekomstig lot onzes vaderlands zal beslissen.

Gy kunt kiezen tusschen de verdeling, den Prins van Oranje, en de republiek.

Uwe keus kan niet twijfelachtig wezen.

Maar, zegt gy wellicht, het congres heeft de monarchie gedecreteerd.

Wel heeft het niet evenzeer de onafhankelijkheid en onschendbaarheid van ons grondgebied gedecreteerd? heeft het niet de eeuwigdurende uitsluiting der Nassau's gedecreteerd?

En toen gy het monarchaal beginsel hebt vastgesteld, kondet gy toen voorzien dat de mogendheden zelve de toepassing daarvan onmogelijk zouden maken, door u al de kandidaten der natie

te weigeren? dat zij het bespottelijk zouden maken, door ons tot een onmiddigen staat te verklaren, dat wil zeggen, een staat, waar men niet regeert, waar alleen eene administratie bestaat, even als bij de zwitsersche kantons.

En inderdaad, wat voor behoefte is er aan een Koning, daar, waar geen leger valt te kommanderen, yeen vrede te maken noch oorlog te voeren, geene aanvallende of verdedigende verbonden te sluiten, geene buitenlandsche staatkunde te bestaren?

De republiek is bepaaldelyk, ik heb de innige overtuiging er van, de eenige keus, die bij de tegenwoordige toedragt van zaken te doen staat, het is zelfs de eenige partij die gy kiezen kunt.

Maar gy moet die onverwyld nemen, zoo gy ons aan de verdeling en aan ons vederf, aan den Prins van Oranje en aan onze eeuwige schande wilt ontrukken.

Een dag, een enkele dag toevens stelt ons aan al de rampen bloot, die eene natie overvallen kan en welke onherstelbaar zonden zijn.

Uwe deputatie verlaat te Parijs in hooftse pligverlegingen, een kostbaren tijd, die gy werkzaam en beslissend werk doen besteden moet. Het is de voortzetting van het welbeschryft draalend stelsel, zoo hardnekkig tot nu toe door het kabinet van het Palais-Royal volgehouden, om ons verderf te voltooien. Laat ons niet langer er door bedrogen worden.

Ik bezweer u, mijne heeren, naast u de heiligste pligt te vervullen, het vaderland te redden. Nog kunt gy het. Wanneer de vreemde in plaats van list vermetelheid te baat nemende, eindelijk besloot naar willekeur over ons te beschikken, zoudt gy wellicht het niet meer kunnen doen.

Brussel, den 13 februarij 1831. De Portier.

REDEVOERING uitgesproken door den heer de GARLACHE, afgevaardigde van Luik, in het nationaal congres, tydens dat over de keuze van het hoofd van den staat gehandeld werd.

Mijne Heeren!

Ik heb weinig te roegen bij eene discussie, welke sedert zeven geheele dagen heeft voortduren, en waarvan een ieder met het levendigste ongeduld de uitkomst verwacht. Ik kan van den anderen kant te zeer betored omtrent het onzekere lot, dat ons bedraagt, om eenen lange redenering te kunnen houden. Ik zal mij dus vergenoegen, met u het twee of drie belangrijke punten van den grootsten en gewigtigsten aard te bespreken, welke ooit eene nationale vergadering te doen heeft behoeven, en ik zal trachten om niet op een uwe aandacht vervallende wijze te herhalen, hetgeen gy beter weet dan ik.

Geene der voorgedragene kandidaten dragen in alle opzichten mijne goedkeuring weg, dit beken ik; maar daar alle kansen zich thans alleen omtrent hen vereenigen en de uitsluitende voorstanders van een hunner zameenspannen en hunne stemmen niet zullen doen verloren gaan en daarenhoven door den eenen niet voor te staan, onder voorwendsel, dat hij weinig geschikt is, den verloop van den anderen verzekerd wordt, heb ik gemeend partij te moeten kiezen en ik heb mijn besluit genomen. De verkiezing van den hertog van Nemours, mijne heeren, is, zonder allen twijfel, de vereeniging met Frankrijk; zoo begripen het ten minste het grootste gedeelte der fransche dagbladen, en de redenaars van de kamer der afgevaardigden. Ik wil niet zeggen, dat gy misschien, indien de staatkunde zulks vordert, hier geenen koninklyken zoon van Frankrijk, een fransch regentschap en een klein fransch hof gedurende, een of twee jaren, zult hebben; maar de vereeniging moet er op volgen. Het fransche gouvernement, hetwelk altoos de zucht gehad heeft, om tot zich landen te vereenigen, zal u niet gerust eene grondwet laten genieten, welke gy voor u gemaakt zult hebben, eene grondwet, welke al te liberaal is en waaraan de vergelyking met die van Lodowyk Filips al te ongunstig zijn zou; en de materiële belangen, op welke naam men thans zoo luide klaagt, zullen u geene rust laten, zoo lang deze vereeniging niet is aangesteld. Maar men veronderstelt, dat de wederstand van den kant van het fransche gouvernement zelve zal kunnen komen. Een mijner achtingswaardige amptgenooten, dien ik niet noemen zal, maar die thans opperhoofd van het comité der fractien is, heeft u gezegd: Frankrijk wil geene vereeniging, en de redenen daarvan zijn gemakkelijk te begripen, en deze zijn, mijne heeren, dat Frankrijk bij de vereeniging, in plaats van te winnen, verliezen zou; de vereeniging zou aan deszelfs laken en ijzerfabrieken, eenen doodelyken slag toebrengen: ja ik aarzel niet te zeggen, de wegruiming van alle beletzelen in den handel is onmogelyk. Ik begrijp zeer wel, dat de vereeniging voor zekere fransche fabriekanten en voor zekere eigenaars van ijzergroeven, schadelijk zou kunnen zijn en dat men, om hunnen wil eenige maatregelen van overgang zou kunnen maken, ten einde de te spoedige verplaatsing der fortuinen te voorkoemen; maar van het oogenblik af, dat België zelf Fransch zoude geworden zijn, zou de vereeniging voor Frankrijk niet nadeelig

wezen. Want wat belang zou Frankrijk er dan bij hebben, dat Verviers, bij voorbeeld, zich ten koste van Louviers verrijkte? dit zou aan hetzelfde niet meer schade doen, dan indien Louviers Sedan of Elbeuf deed vallen.

Indien wij, in de oogen van geheel Europa, willen gebrandmerkt worden, zoo laten wij ons met Frankrijk vereenigen. Wel hoe! Gij hebt het juk van Holland afgeworpen, omdat het u zijne taal, zijne gebruiken, zijne godsdienst en zijne menschen wilde opleggen; omdat het uwe nationaliteit wilde vernietigen, en gij gaat u vermengen met een volk, dat u geheel en al zal inzwelgen? Gij hebt uwe godsdienstige vrijheid en voor die van het omderswys gestreden, en gij zult u vereenigen met een volk, bij hetwelk uwe, onder al de vrijheden bij voorrecht schijnen verbannen te zijn! Val men wederom tegen de heeren *Barthe* en *Dupin* de langwijlige woordwisselingen moeten beginnen, welke tegen de heeren *Goubau*, *van Ghert* en consorten zijn volgehouden? Hoopt gij, dat de redenaars, welke gij naar de kamers van Frankrijk zult zenden, getakkiger zullen zijn als *Benjamin Constant*, die van verdriet gestorven is, omdat hij niet heeft kunnen begrepen worden? Gij wildet niet op zijn hollands en door Hollanders gerageerd worden, en gij zult het door Franschen op zijn Fransch worden gedaan. Hebt gij dan vergeten, dat zij ofschoon zij u de *conscription* en de *droits républicains* aanbragten, nog daarboven u het schuld der bevolking toezonden, om uwe posten te bekleeden? Frankrijk is voorzeker eene groote en bevoorrechtte natie; maar vernuft volmaakt en beschaafd alles wat zij van de andere natien ontleent; zij staat aan het hoofd der beschaving van Europa; maar mag men vergeten, dat de ligtzinnigheid harer reders en hare trotsche verantwoordigheid van alles wat zij niet heeft, misschien niet heeft bijgedragen om de volken op te winden, dan het despotismus van eenen *Napoleon* eens?

Gij hebt onlangs, op eene onbetamelijke wijze, eene constitutie bearbeid, gij hebt daarin het regt van zich tot genootschappen te vereenigen, hetgeen de Franschen verwerpen, erkend en vastgesteld; gij hebt de gemeentelijke en provinciale regering, die de Franschen (indien ik oordeel naar het ontwerp, hetwelk in de kamers zal bediscussieerd worden) tot nog toe niet begrijpen, meer volmaakt; en gij zult al die instellingen in gevaar stellen, gij zult de vrucht van dien arbeid verlaten, om welken gij sedert drie maanden vergaderd waart; omdat men zich over het provinciale verveelt, wil men er, het koste wat het wil, van afgaan! Zich met Frankrijk vereenigen, hetzij dan rechtstreeks, of door eenen tusschenbeide komenden persoon, dit is eene daad, welke in mijne oogen erger is, dan onder het juk van *Willem* te rug te keeren. Vier miljoen Belgen zouden niet altijd voor twee miljoen Hollanders hebben moeten onderloen, maar, eenmaal met 32 miljoen Franschen vereenigd, zullen hunne regtmattigste klachten gemakkelijk versmoord worden. Ten wiens voordeele, zegt mij, is de Fransche omwenteling, met welke men u in bondgenootschap wil brengen, door u de uwe te doen loochenen, geschied? Ten voordeele der vrijheid? Ik weet het niet; maar dit weet ik, dat niemand tevreden is. Het crediet is geschokt, de nijverheid in haren loop gestuit, de koophandel vernietigd, de ongerustheid algemeen en het gezag onzeker. Gij kent den strijd, die tusschen de lieden der beweging (*mouvement*) en de lieden van den tegenstand (*résistance*) bestaat. De eersten willen de beginselen der omwenteling tot derzelve laatste gevolgen uitstreken: hunne tegenstrijders beschuldigen hen van, onder voorwendsel van de regten des volks te verdedigen, naar de republiek of wél naar de regeringloosheid te streven, ten einde zich bij de magt onzaggenlijk te maken. De mannen van den tegenstand zoeken integendeel, zoo veel mogelijk, de beginselen der omwenteling met die van de regering van *Karel X* overeen te brengen. De anderen verwijten hun op hunne beurt, dat zij niets dan eene omwenteling van ambten hebben weten daar te stellen, ten behoeve van eenige dagbladschrijvers en advokaten. Bij ons ten minste, dank zij de eensgezindheid, welke er bestaat heeft en die, zoo als ik hoop, altijd zal bestaan, heeft eene ware regering van verdraagzaamheid en vrijheid de systematische onverdraagzaamheid van het oude gouvernement vervangen; in Frankrijk zie ik tot heden toe niets anders dan belangen en vooroordeelen met elkander in strijd, het lot der vrijheid misschien in gevaar gesteld, omdat men dezelve te dierbaar begint te vinden en de worsteling nog nieuwe omwentelingen berokkenen moet.

Mijne heeren! een ieder heeft uwe diplomatie op zijne wijze gemaakt, een ieder heeft zijne plannen van veldtocht berekend, zoo wel voor het geval, dat men den hertog van Nemours zou kiezen, als voor het geval, dat men Leuchtenberg zou verkiezen. Ik wil niet terug komen op al wat er gezegd is. In eene voorgaande discussie, heb ik zelfs, in dit opzigt, mij genoegzaam breedvoerig uitgedrukt. Ik zal mij vergenoegen met op nieuw openlijk te verklaren dat de vereeniging van België met Frankrijk, de algemeene en onmiddellijke oorlog is, indien Frankrijk deze aanneemt; en de burgerlijke oorlog in ons land, indien Frankrijk aarselt, of indien het ons op het sleeptouw houdt. Herinnert u eens de woorden van de heeren *Sebastiani* en *F. Rogier*, welke ik reeds heb aangehaald: «Wij hebben gevraagd» zegt de heer *F. Rogier*, «wat het ministerie doen zou, indien België zelve zich aan Frankrijk aanbood of van hetzelfde eenen Vorst verzocht? Koning *Filips* zoude België weigeren» heeft het mi-

nisterie ons geantwoord, en zoude insgelijks u eenen zijner zonen weigeren om u te regeren. De Koning wil den oorlog niet, en gij moet denzelfden ook niet willen, Engeland, ja geheel Europa, zouden dien oorlog beginnen, indien gij met Frankrijk vereenigd waart.

Niemand twijfelt erthans aan, of de heer *F. Rogier* is een zeer getrouwe overbrenger geweest, toen hij verslag gaf van hetgeen de heer *Sebastiani* hem had geantwoord, niemand twijfelt er aan, of hetgeen deze laatste gezegd heeft over de bepalingen van het Fransche gouvernement, en over den afkeer, welke aan hetzelfde een oorlog inboezemde, waaraan Engeland en geheel Europa deel zouden nemen, niet volkomen waarheid was. Hoezeer is hij naderhand veranderd! Waarbinnen die half diplomatieke brieven, waarin men u zachtjes aan het oor fluisert: kiest Nemours en alles zal welgaan! Daarvoor zijn, zoo als ik geloof, vele aanwielijke redenen. Eenige van die mannen der beweging en die den oorlog wanschen, hebben tot het Fransche ministerie gezegd: «Gij hebt aan de Belgische afgezanten gezegd, dat de Koning als vader, het regt had, om hun zinnen zoon te weigeren; en dat hij hun denzelfden zoude weigren; maar dat is de vraag niet: het geldt hier eenen natie welke door eene natuurlijke en onwederstaanbare overeenstemming genegen is zich met Frankrijk te vereenigen, en gij, mijnheer de minister, gij hebt even weinig het regt om hetzelfde af te wijzen als om het aan te nemen: het geval is bij het charter niet voorzien; gij moet eene wet hebben. De Koning zal, in dien bij verkiest, van zijn regt van voordragt, of van zijn regt van gebruik maken, maar aan ons behoort ook het regt van voordragt.» Maar dan zal den minister, overwegende dat voorzigtige en angstvallige staatkunde hem wel zijn portefeuille zou kunnen doen verliezen, zende dat de zaken buitenlandsch ingewikkeld worden, dat door het uitbreken van onlusten in Ierland en Polen, misschien Engeland en Rusland, meer handelbaar zullen worden; overwegende eindelijk, dat in den staat van verbittering, waarin de gemoederen zich bevinden een oorlog de partijen wederom zou kunnen vereenigen en den nog wankelenden troon van *Lodewyk Filips* versterken, indig dezelve met eenigen schijn van rechtvaardigheid en goeden uitslag gevoerd werd; de minister, zeg ik, zal eensklaps vergeten hebben, zoowel de oude bedreiging der diplomatie, als zijne eigene besluiten, die hem eerst met schrik eenen algemeenen oorlog ten opzichte van België deden beschouwen. Frankrijk zal aanstonds niet aannemen, omdat er traktaten bestaan, welke het getrokken heeft, en traktaten welke zoo men zegt, de vijf groote Mogendheden zich onderling hebben afgesloten, en dat men het verbot zal niet hebben, om openlijk traktaten te schenden; maar men zal raadplegen, dan eens zal men categorisch antwoorden, dan weder zal trachten, om aan de andere Mogendheden te bewijzen dat het men aannemen van de gift eener natie, welke zich uit eigen beweging aan u aanbiedt, niet hetzelfde is als dezelve te overmeesteren; dat een volk het regt heeft, om onder een ander gouvernement indien het reeds een ander volk regeert, over te gaan, zoowel als het regt zou hebben om zich een gouvernement, naar zijn verlangen te kiezen, indien het zulks voegzaam oordeelde. Indien de andere mogendheden met deze redeneringen geen genoegen mochten nemen, zal men, zoodra men zich sterk genoeg oordeelt, oorlogen; zoo niet, dan zal men België weigeren en nog in dat geval zal men zich ten onzen koste, eenen schoonen naam van gematigheid en vredelievendheid maken. — Men heeft ten onzen opzichte over Frankrijk en den onderstand, die het aan onze omwenteling verleend had, gesproken: mijne heeren! ik bemijp zeer de schoone gevoelens in de gewone betrekkingen des levens; maar, veroorlooft mij het te zeggen, de staatkunde is niets anders dan de wetenschappen der belangen. En zijt verzekerd, dat eindelijk de regel van Frankrijk, ten uwen opzichte, het zij, het zich aanstonds of te vreden, of verstoerd zal sponen over de keuze, welke gij zult doen, die zijner eigene belangen zijn zal.

In het kort. De redenen tegen den hertog van Nemours komen mij sterk, beslissend en onwederstaanbaar voor: verlies van onze instellingen, onzer onafhankelijkheid en onzer nationaliteit; algemeene, onmiddellijke en onfeilbare oorlog. Maar wien moet men kiezen? Den hertog van Leuchtenberg. Ja, mijne heeren! omdat hij de noodzakelijke man geworden is, om den hertog van Nemours te verwijderen. De hertog van Leuchtenberg is niet, zoo als gij weet, de kandidaat der vijf mogendheden, en wij hebben noodig, zegt men, om dat Europa niet in aanraking te geraken. Ik geloof ook niet, dat met hem al onze rampen zullen uitgewischt worden; dat hij op het oogbaar zal zijn koophandel het leven; aan onze wetten, kracht, en aan de gematigdenatie het geluk terug geven zal. Maar men moet het onmogelijke niet willen, en tusschen de zwarigheden, in eene haghelike gesteldheid, moet men de geringste weten te kiezen. Ik ben over af van in allen opzichte het protocol van den 20 januarij goedtekeuren, echter komt het mij voor, dat het voor deze doorluchtige vergadering met eene al te groote gestrengheid is beoordeeld geworden. Ik verlang levendig dat wij de provincie *Limburg* mogen bezitten, en ik ben van gevoelen, dat men daarop moet aanhouden, tot dat men voldoening erlange. Maar

de vijf mogendheden moeten in zohen de Belgen en de Hollanders aanspraak doen, en zoo als het gewoonlyk met diegene het geval is welke tusschen twistende partijen voortvallen, zij hebben aan beide partijen mishaget. Er bestaan intusschen eenige punten welke in ons voordeel zijn.

1°. Men handhaaft ons in het bezit van het land van Luik, hetwelk eertijds geen gedeelte van het eigenlijk gezagde België uitmaakte.

2°. Men verzekert ons de vrijvaart op de rivieren, welke hetzij België, hetzij Holland doorkruisen, uit kragt dezer bepaling is koning Willem reeds genoodzaakt om de Schelde wederom te openen.

3°. Eindelijk, om den algemeenen vrede te bevestigen, verklaart men dat België eenen steeds onzijdigen staat zal nitmaken. Het komt mij voor, dat het lot van ons vaderland, indien deze bepalingen getrouwelyk worden ten uitvoer gebragt, nog voordeelig zoude kunnen worden. Ouder de Oostenryksche regering zandover vele menschen met zoo veel droefheid spreken, toen wy ons in de provincie van Luik, noch de vrijheid der Schelde, berispen, was de niverheid er verre af van zoovele halprouwen op de koopmanhet van zoo veel vertier te hebben, als men aan dezeve plaats kan verzekeran.

(Kerfvolg in ons volgend nummer)

Heden overleed, tot mijne bittere droefheid, mijn waarde echtgenoot JOHANNES VISSERS, in den ouderdom van ruim vijf en veertig en een half jaren, na voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten onder Moeder de Heilige Kerk.

Hij overleed in eene langdurige ziekte aan de gevolgen der waterzucht en hield een verval van krachten, en verliet in hem een braven echtgenoot, en berust in den arm van der Almachtigen God, terwijl ik vertrouw, dat zijn overgang zalig is.

Diezende deze kennisgeving voor Vrienden en Bekenden binnan en buiten de stad en verzoel van Brieven van Rouwbeklag verschijnt de ingez.

Wid. J. VISSERS, geb. ANNA DICHMANS.

De Afzender van Graue in Steete, draken, sap door de walden onder de kerk van de Heilige Kerk worden gebouwd.

LETTERKENDIGE AANKONDIGINGEN.

De A. P. VAN DER GRIFF, geboren te Rotterdam, is van de reis gekomen.

A. D. V. S. ingeleerd den 17 April 1816, ingeroyge van de verspreijng der Noordelijke en Zuidelijke Provincien. Door G. H. VAN KOPPEN, Grass van HOOBDOORN.

I. Natiogale Schult. II. Vereenijng. III. Financien. IV. Algemeene Wetgeert. V. Publieke Geest.

1. Rapporten, uitgebragt in 1807 en 1808, op het verbod van lakken en wollen stoffen. N. 2. Berigten omtrent het verbod van vreemde lakken en wollen stoffen, sedert honderd en vijftig jaren. N. 3. Rapport, in de staten-generaal uitgebragt, over eenige defecten in notariële acten. N. 4. Wet op de arresten van publieke peimlingen. N. 5. Régis des droits réunit dans le Belgique. N. 6. Répartitié van de grondbelastingen, personele en mobiele belastingen en regt op de deuren en vensters, over het jaar 1816. N. 7. Staat van de additionele oentines in de zuidelijke gewesten, onder de fransche regering. N. 8. Oordeel van den heer DE SÉZE, verdediger van LOBEWIK XVI, president van het Hof van Cassatie, paus van Frankrijk, over het code de procédure. N. 9. Wet tot bevestiging van de handelen met Noord- en Zuid-America. N. 10. Engelsch oordeel over het fransche tarief. N. 11. Nieuwste AANKONDIGINGEN OP ENN AANBEELDEN VAN INDIENSCHE BELASTINGEN. 9 FEBRUARI 1816.

GEHEERENZAME BRIEVEN OMBADE GEHEEREN EN NIJSSER-VIAN-D. BILLOD AG. Soete en tweede stuk, yndaf 1808. Dezer werken sijn mede te bekomen te Amsterdam bij de uitgeverij van Hout en J. L. G. van der Meer, W. van Rossum, Dordrecht, B. van der Meer, B. van der Meer, W. van der Meer, Leyden, J. J. T. van der Meer, Haarlem, A. van der Meer, Middelburg, van der Meer, Breda, van der Meer, en H. van der Meer, Groningen, J. van der Meer, en G. Wouters, Leeuwarden, G. T. N. S. van der Meer.

Te BOSCH, bij de Grooten L. LANGENHUYSEN, Drukkers en Uitgevers, Apostelstraat, H, n. 10.

AAN; Deventer, J. W. ROHNS; Delft, P. DE GROOT; Nymegen, Wed. VRIJWEG en Zoon; 's Bosch, H. PALIER en Zoon en Gebr. LANGENHUYSEN; Arnhem, MULLER en Comp.; Zwolle, BOKLEN, en verder bij alle voornaame boekhandelaars in dit Rijk.

Bij de drukkers en uitgevers van dit Dagblyk, de volgende werkjes te bekomen, zser geschikt om ten tijde der H. Vaste te gebruiken, als:

1. GEBEDEN aan onzen Heer JESUS CHRISTUS, op twaalf Tijdvakken zijns Lijdens, a. f. 5 centen.
2. BELLARMINUS, overweging over de spij van Woorden van JESUS CHRISTUS aan het Kruis, a. f. 10 centen.
3. J. A. OFFEERMAN, het Lijden van JESUS de Koning, betrachtingen voor ieders dag van de Vaste, a. f. 5 centen.
4. SCHRANT, overdenkingen over het Lijden van JESUS CHRISTUS, heerevens, zine Opstanding en Opvaart en Pinksterfeest, a. f. 10 centen.
5. VAN STAVELER, harpelingen over het Lijden onzes Zalmheers JESUS CHRISTUS, met pl. a. f. 10 centen.
6. ... Meditatie, door Pater S. ... a. f. 10 centen.
7. HULIJ, het Lijden van onzen Heer JESUS CHRISTUS, verdeeld in XLIX Meditatie, a. f. 1,75.
8. VAN DER WERVE, Spiegel der Zonders of Zondlessen op het Lijden van JESUS CHRISTUS, a. f. 10 centen.
9. M. J. DE BAST, Meditatie op den Lijden en Sterfenden JESUS, 2 deelen, a. f. 2, 10 centen.
10. TOURBE, Meditation op het Lijden en Sterven van Christus, 5 deelen, a. f. 5, 10 centen.
11. PROEF over het schenden der Watten van het dierp spijzen en van de Vaste, a. f. 5 centen.

BEKENDMAKINGEN.

BEKENDMAKING. De STOOMBOOT ANNA PAARD, N. 25M derzelver gewest, tusschen 's Bosch en 's Hage op zaterdag den 21 dezer, wederom aanvangt, om gerogel te varen op Woensdag en Vrijdag, onder de veld van 's Bosch en Dinsdag, onder de veld van 's Hage van Dinsdag tot vertrekken tot 's Hage, en van 's Hage tot vertrekken tot 's Bosch, en van 's Bosch tot vertrekken tot 's Hage, en van 's Hage tot vertrekken tot 's Bosch.

Te HUUR: een HUIS gelegen aan de Steenstraat te BOXMEER, met vier kamers en twee boven-kamers, Tuin, Waterrijpe Keiders, Keuken, Pomp en verdere gemakken te bevragen bij de Wed. A. C. RYKE, aldaar.

Een R. C. PROVISOR, genegen sijnde, zich te laten aanstaande te engageren in een A. P. O. H. B. bij een Weduwe in een aanzienlijke plaats in Noord-Brabant, Adressere zich bij J. VAN DEN BRINK, 's Bosch. Brieven Franco.

TE KOOP. Een Gedresseerd RIJ-PAARD, Bruin, Marrie, 9 jaren oud. Te bevragen bij M. VAN DER HEYDEN, M. Zadelmaker op den Hoogensteeweg n. 8 te 's Hertogenbosch.

PRIJZEN DER GWANEN.

AMSTERDAM, 18 FEBRUARI. Tarwe (met weinig handel) 124 p. Poolische 73 1/2. Banka fr. 50. Rogge (stil) 119 Paris. 78. Goud (goudstaal) 1000 pen) Zeeper winter 75,50. Koolzaad Elve 74.

PRIJZEN der EFFECTEN te Amsterdam den 18 februari. Recepiessen 1830, 73 1/4; Werkelijke schuld, 40 1/2; Kanabiljetten, 15 1/2; Schatk. bill. 92; Amortisatie Bons, 66 1/4; dito, 52; Frankrijk, inschrijv., 57 1/4; Rusland, inschrijv., 59 1/4; Spanje, adminis. te Amsterdam, 42 1/4; Admin. Napels 58 1/4.

Te BOSCH, bij de Grooten L. LANGENHUYSEN, Drukkers en Uitgevers, Apostelstraat, H, n. 10.